

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredno nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 188.

Sestanek primorskih škofov v Rimu.

Iz Istre, 22. maja.

Splošno je zanimanje za najnovejše zborovanje primorskih škofov v Rimu. Kolikor se je dognalo iz časopisov, se bodo posvetovali o uredbi zavoda sv. Jeronima in o glagolici kot liturgičnem jeziku. — Jeden iz drugih predmetov je neprecenljive važnosti za Slovane sploh, posebno pa še za Hrvate in Slovence. Zavod sv. Jeronima je omogočil v prejšnjem stoletju, da so nekateri hrvaški duhovniki bivali stalno v večnem mestu in so imeli priložnost, da natančno spoznajo razmere v Rimu. V mnogih važnih vprašanjih, tihočih se Slovanov, so dajali kanoniki sv. Jeronima razjašnjenja sv. Stolic; bili so tam nekaki zasebni reprezentanti hrvaško-slovenskega naroda. Preiskovali so v vatikanske arhive in knjižnice, kakršnih ni drugod na svetu; zbirali zgodovinske podatke ter si pridobivali na ta način velikih zaslug za zgodovino Slovanov. To je vedel ceniti posebno dobro dr. Rački. Njegova epohalna zgodovinska dela so bila obelodanjena ravno s pomočjo teh mož n. pr. Crnčić-a, Parčić-a in dr. Zato je tudi on vedno na to delal, da se zavod sv. Jeronima uredi po današnjih potrebah. V vatikanskih arhivih je še ogromne tvarine, važne za Slovane, nepregledane — in tako bo tudi ostalo, ako ne bo vedno nekaj naših mož stalno nastanjenih v Rimu.

Drugi veliki narodi dajejo svojim učejakom iz državnih sredstev za proučevanje vatikanskih arhivov bogate podpore. Hrvatje in Slovenci vsega tega nimamo, a v tem oziru nam more koristiti zavod sv. Jeronima. A kaj se je godilo z njim v poslednjem času, je gotovo še v živem spominu vsem čitateljem.

Se veče važnosti je vprašanje glagolice kot liturgičnega jezika.

Kdor pozna bližje razmere v deželah, ležečih ob Adriji, bo priznal, da se je hrvaški narod, kjer se rabi glagolica pri službi božji, manj odtujil veri svojih očetov, manj zapal v indiferentizmu, kakor drugod, kjer

vlada latinščina. To se opazuje na inteligenciji in na prostem narodu. Materielnih grehov je tudi tukaj, a formalna pokvarjenost je manjša in novodobna krščanska organizacija je našla na teh tleh povoljnih predpogojev za uspešno delovanje. Služba božja v razumljivem jeziku pusti v človeku iz detinstva posebne spomine, ki vedno več ali manj vplivajo na njegovo versko življenje v bodočnosti.

Ateistična struja, zanesena med Hrvate in Slovence iz romanskih in germanskih narodov, tega seveda noče priznati, ona se malo briga za liturgično glagolico, povsem omalovažuje ureditev glagolice v senjski in krški škofiji ter dosledno prezira zasluge, pridobljene na tem polju po škofu dr. Mahnič-u.

Tudi za narodnost je glagolica velike vrednosti. Najboljši dokaz za to je zapadna Istra, deloma tudi istrski otoki. Tam so italijančena mnoga mesta, trgi in deloma cele župnije, kjer se je enkrat glagoljalo. Vsled pomanjkanja glagoljašev so se naselili italijanski duhovniki, ki so le malo govorili jezik ljudstva. Ti so uveli latinščino, tej so sledile italijanske propovedi in narod se je hitro potapljaj v tuji kulturi.

Politična odvisnost od beneške ljudovlade in občevanje z italijanskim življenjem je to pospeševalo.

Enako se raznaroduje sedaj v nekaterih župnijah (Nova vas, Sv. Nedelja, Fontana in dr.) na Porečini. Očividno je torej, da je bila glagolica jaka podpora hrvaški narodnosti; kjer je prva prestala, tam so se italijanščini odprla vrata. Njen obstanek je bil in je še vedno vitalnega pomena za Slovane ob Adriji tudi v narodnostnem oziru, a to pa tem bolj, ker se ti maloštevilni in popolnoma sami sebi prepuščeni. Zato se je duhovščina v Istri in Dalmaciji z redkimi izjemami navdušeno izrekla za povoljno rešitev tega v verskem in narodnem oziru tako važnega vprašanja in je poslala cerkvenim oblastem večkrat obrazložene spomenice. Nikdar se jej ne bode moglo očitati, da ni storila svoje narodne dolžnosti. Da bo rešitev tega vprašanja vplivala tudi na iztečno pravoslavno cerkev, je več kot go-

tovo. Dal Bog obilno sreče sedanjemu škofovskemu zborovanju v Rimu!

Rusko-japonska vojska.

O baltiškem brodogradu še vedno ni zanesljivih poročil.

London, 23. maja. Iz Tokia poroča „Daily Telegraph“, da ondi še vedno ničesar ne vedo o bivanju baltiškega brodogradja. Ob obali anamski baje vlada tropična vročina; termometer kaže nad 100 stopinj Fahrenheita. Castniki in mornarji zelo trpe vsled vročine. Dne 18. t. m. je bilo osemnajst premogovnih parnikov v Saigonu. V Honkon je dospel v ponedeljek težko obložen premogovni parnik. Sodi se, da namestila Roždestvenski Japonce premetiti, da dobi časa za očiščenje in popravo ladij tretjega brodogradja. Kapitani ruskih prevoznih ladij dobivajo zapečatena povelja od kneza Lievena, poveljnika ruske križarke „Diane“ v Saigonu.

Roždestvenski in Birilev.

Berolin, 23. maja. „Lokalanzeiger“ poroča iz Peterburga, da je imenovanje admirala Birileva že podpisano. Nadomestil bo Skrydlova in poveljnik Vladivostoka mu bo podrejen. Roždestvenski ostane poveljnik baltiškega brodogradja.

Peterburg, 23. maja. Amiral Birilev je imenovan za poveljnika brodogradja v Tihem oceanu s pravicami poveljnika samostojne armade. Na njegovo mesto pride podadmiral Nikonov.

Je-li Roždestvenski res umrl?

Pariz, 23. maja. V Eliseju so bile včeraj zvečer pri Loubetovem sprejemu razširjene vesti, da je admiral Roždestvenski na visokem morju umrl ter da so njegovo truplo že pogreznili v morje. V kratkem se bo pokazala resnica. Pariški listi so to vest dobili od raznih strani in zagotavljajo, da je povratek francoskega poslanika v ozki zvezi s to zadevo. (Ta poročila se jako neverjetna. Ur.)

Pariz, 23. maja. Tukajšnjemu ruskemu poslanstvu ni došlo nobeno poročilo glede vesti, ki je bila sinoči razširjena v Londonu o smrti admirala Roždestvenskega.

Boji v Mandžuriji.

Tokio, 23. maja. Po uradnem poročilu so bile sovražne konjeniške čete, ki so prodirale od desnega brega reke Ljaoho po ovinkih proti Fakumenu od japonskih prednjih čet v več praskah premagane ter

so se približale, ko so imele neuspeh tudi okoli Tufanšena, z glavno silo dne 20. t. m. Siantacu, 26 milj od Fakumena. Dne 21. t. m. so se umaknile na desni breg reke Malienho. Več kompanij, ki so ostale na levem bregu, je bilo od japonskih čet premaganih ter so se v neredu umaknile proti severu. Na drugih delih bojišča ni izpremembe.

Peterburg, 23. maja. Linevič poroča dne 21. t. m.: Dne 19. t. m. je zasedel en ruski oddelek vas Šahoce. Drugi dan se je prodiranje nadaljevalo. Dne 19. t. m. je imela ena kolona topniški boj blizu postaje Čantufu. Japonci so bili prisiljeni, umakniti se iz postaje proti jugu. Kolona, ki se je 20. t. m. približala Nanhenci, je zažgala vas. Isti dan se je vršil pehotni boj blizu vasi Armagan, 4 vrste zahodno od Kihhvance, ki jo je imel zasedeno močan japonski oddelek.

Položaj Rusov v Mandžuriji.

Pariz, 23. maja. Ruski prometni minister Hilkov se je ravno vrnil iz Mandžurije. Poročevalcu „Matina“ je baje dejal, da je izgubila Rusija od začetka vojske 200.000 mož, mrtvih, ranjenih in bolnih, ki so pa že popolnoma nadomeščeni. General Kuropatkin ne misli odstopiti. Z Linevičem se najbolje razume. Cete vedo, da je stari načrt opuščen in da ne bode več umikanja. Najslabše je, da se o moči in gibanju Japoncev ne ve ničesar.

Peterburg, 23. maja. „Rus“ poroča, da so Japonci kupili v Mongoliji dve tretjini žetve, in da se jim je posrečilo spraviti jo čez mejo vključno s ruskim stražam. Sedaj čuti ruska armada baje pomanjkanje živil. — Desno japonsko krilo, razpostavljeno po goratih krajih, je zelo ojačeno.

Ruski prevoz z živili je utonil.

London, 23. maja. Vsled prezgodnjega tavanja v Sibiriji, se je udril na reki Sungari led, ko se je ravno peljalo čez več ruskih vozov z živili. Več oseb je utonilo.

Podmorski čolni.

Tekom zime je bilo odposlanih na Daljni Vzhod več podmorskih čolnov. Razloženi deli strojev so bili poslani po sibirski železnici.

Hunhuzi.

Hunhuzi kažejo zopet živahno delavnost v krajih blizu Koreje. Poveljujejo jim japonski častniki.

Nemški princ v Mandžuriji.

Kiahta, 22. maja. Pruski princ Friderik Leopold je danes iz Urge odpotoval v Kiahto, da odide k ruski armadi.

LISTEK.

Razmere pri slovenskem gledališču.

Že dolgo vrsto let se ni o slovenskem gledališču v Ljubljani toliko govorilo in pisalo, kot letos. Če nismo našega gledališča precej slično bolezen, kot letos, in ko so se oglašali razni psevd-zdravniki šarlatani z raznimi nasveti, kako sanirati razmere.

Nastopila je akutna kriza takrat, pojavlja se kriza — mutatis mutandis — tudi sedaj.

Ker pa se prištevamo letos celo mi med one, ki smo pomagali revolucionirati javno mnenje, posebno pa odbor ali vsaj posamezne gospode odbora „Dramatičnega društva“, naj nam bo dovoljeno, v naslednjih odstavkih povedati svoje mnenje o našem gledališču.

Pri tem si pa dovoljujemo poseči nekoliko nazaj v tiste čase, ko se je začela intenzivno gojiti slovenska drama. Bilo je

to potem, ko je leta 1887. pogorelo staro gledališče in se je slovenska Talija preselila v tesne prostore stare čitalnice. Početkom prvih dveh let šibko dete v povojih, napredovala je domača dramatska umetnost v letu 1889/90 in nadalje tako, da smo imeli za bodočnost že najlepše nade.

In ravno tu pride nekaj, česar se je do sedaj vsak ogibal resno povdarjati, kar pa je bilo za nadaljni razvoj slovenskega gledališča če ne usodnega, pa vsaj velikega pomena.

Bil je to prvi razpor med tedanjim artističnim vodjo gospodom Borštnikom in med odborom „Dramatičnega društva“, odnosno njega tajnikom in blagajnikom v eni osebi, g. Trstenjakom, ki je prvi zabil klin v zarez. To je bil pričetek krize, ki je trajala potem dolgih pet let in koje posledice čutimo še danes.

Bili so takrat za razcvitajočo se domačo dramatsko umetnost lepi časi, katerim vsak, kdor se jih le hoče spominjati, ohrani časten spomin. A da je odbor takrat mnogo zagrešil, tega nam ne utaji nikdo! Res, da je imel gospod Borštnik svoje na-

pake, bil je samovoljen, a poleg tega prvi talent, kar jih štejemo Slovenci, ter strokovnjak, kateremu moramo odločno priznati, da je ustvaril slovensko dramo. Bila je taktična napaka, da mu je takrat odbor iz prav ničevih razlogov takorekoč izvil artistično vodstvo in ga sam sebi pridržal, dasi ni bilo niti enega sposobnega strokovnjaka, kakor ga ni še sedaj med odborniki, kateri bi bil utegnil voditi gledališče v artističnem oziru.

No, in potem so se „ribali“ med seboj na eni strani Borštnik in odbor, na drugi strani pa igralci sami, dokler ni Borštnik prisiljen celó po časniških napadih in pa ker v takem položaju ni mogel vztrajati, obrnil slovenskemu gledališču hrbet — ter odšel v Zagreb. — Trpel je radi raznoličnih spletk ter zakulisnih mahinacij in nesloge le ugled slovenskega gledališča. Takrat smo čitali v ljubljanskem dnevniku — bilo je koncem sezone 1903/4 v listku, ki ga je pisal dr. K., — „da bo uspevala slovenska drama, četudi jo zapusti kaka boljša domača moč“. — Neki gospod (P) izrazil se je celo, da toliko časa ne bomo imeli slo-

venskega dobrega gledališča, dokler ne bomo imeli samotujih moči. V koliko se je to uresničilo, imamo priliko opazovati vsako sezono. — Res je prvo leto igranja s tujimi močmi kazalo, da utegnemo vendarle doseči častno slovensko dramo. Toda že v drugi polovici sezone 1904/5 se je začelo krhanje in takoj smo izgubili g. Freudenreicha, potem je tudi odšel gosp. Anič in nazadnje še gosp. Ineman, ki je bil pač najboljši med vsemi, marljiv, vesten ter nadarjen umetnik.

Da smo danes s slovensko dramo (opero puščamo na stran) na slabšem stališču, kot pred desetimi leti, to nam mora priznati vsakdo, tudi nasprotnik!

In le v čast si štejemo, da se je celo v odboru „Dram. društva“ samega jelo uvaževati to, kar smo mi letos povdarjali: Dajte nam slovensko dramo! Ničesar nimamo — to izrecno povdarjamo — proti „tujim“ močem, toda te morajo biti sorazmerno z denarnimi žrtvami — tudi na svojem mestu!

Z navedenega stališča torej hočemo v

Preiskava o kapitulaciji Port Arturja.

Uspehi preiskave o kapitulaciji Port Arturja se drže tajno. Vendar pa je „Pester Lloyd“ izvedel, da so stvari za Steslja tem bolj neugodne, čim bolj se komisija vglablja v Stesljeve argumente. Kapitulacija še ni bila potrebna. Streliva je bilo še skoro za osem mesecev, tudi živili ni manjkalo. Da so pa poskočile cene, tega je bil pa kriv Steselj sam. Seveda je treba še malo počakati, da bomo videli, kaj je resnica.

Iz severne Koreje.

London, 23. maja. Iz Tokia poroča „Daily Telegraph“, da so ruske čete v severni Koreji zasedle Mjenčen in Kapsan. V Tokiu smatrajo to rusko prodiranje za reknoskacije ali za demonstracijo, ki naj Japonce prevari.

Naš cesar

pojde meseca junija v Ischl, 23. ali 24. jun. bo pregledal čete v Brucku, če bo pa treba pojde prej še v Budimpešto, kjer ostane kratek čas. Meseca junija bo perzijski šah 4 dni gost našega cesarja.

Kriza na Ogrskem.

Danes zasliši vladar grofa Andrassyja, ki je obiskal včeraj Goluchowskega in Buriana. Dunajskim časnikarjem je rekel na vprašanje, če misli postati ministrski predsednik, da je pozvan le, da obrazloži vladarju načrt opozicije. Da bi sestavil že zdaj ministrstvo, o tem ne more biti govora. O novih vladarjevih koncesijah mu ni znano ničesar. Časnikarji izjavljajo, da je za sestavo koalicijskega ministrstva le malo upanja. Budimpeštanski listi pišejo o Andrassyjevem odposlaništvu zelo pesimistično. Andrassy odpotuje najbrže že danes nazaj v Budimpešto, kjer bo poročal v četrtek o svojem zaslišanju. Dunajski politični krogi menijo, da se Andrassyju ne posreči sestava ministrstva, ker vladar noče ugoditi vojaškemu zahtevam in vztraja pri skupnem carinskem ozemlju. Najbrže odstopi še ta teden Tisza in imenuje vladar poslovno ministrstvo. Včeraj je pričela kraljeva kurija razpravljati o pritožbi proti izvolitvi Tisze v IV. budimpeštanskem okraju. — Kossuth je sprejel včeraj odposlaništvo ogrskih gospodarskih društev, ki so ga presila, naj pospeši rešitev gospodarskih predlog. Kossuth je obljubil, da bo deloval v tem smislu, ko se imenuje nova vlada.

Banova naredba za mažarske šole.

(Dopis iz Zagreba.)

Nedavno sem opisal, kako gubimo lastno zemljo v Slavoniji, a danes mi je sporočiti neugodno vest, da ta gubitek pospešuje naša vlada sama. Nedavno je izdal ban Pejačević posebno naredbo v svoje ime, kako se imajo mažarske šole na Hrvatskem urediti. Dozdaj je na Hrvatskem 45 mažarskih šol, od katerih se je odprlo v zadnjih dveh letih za banovanja Pejačevića 24. Razume se, da so te šole bile do zdaj večinoma zasebne; toda hrvatski ban Pejačević jim hoče obstanek zagotoviti s posebno naredbo, ko seveda po obstoječih dotedanjih deželnih šolskih postavah ne bi bilo mogoče. Ban se je dogovoril in spe razumel s onimi faktorji, ki vzdržujejo te šole ter dovolil, da oni odločujejo po svoji volji glede teh šol na ta način, da je za vsako od teh šol določil posebni šolski odbor. Po hrvatski šolski postavi ima vsaka občina svoj posebni šolski odbor, ki ravna z vsemi šolami tudi s privatnimi v dotični občini. Ker so pa ti šolski odbori večinoma skoraj vsi hrvatski, ne bi mogle mažarske šole tako hitro napredovati, kakor se želi

prvi vrsti govoriti o domačem naraju. —

Slovenci smo gotovo nadarjen narod, ki dosegamo vedno večje uspehe v vseh strokah umetnosti. Imamo razvito pesništvo, napredujemo na polju leposlovja, kakor na polju upodabljajoče umetnosti, imamo priznane umetnike slikarje in kiparje. Naša glasba in pevška umetnost slovi že davno čez meje naše domovine in zadnja leta so nam prinesla večje število, med temi nekaj prav dobrih — domačih dramatičnih proizvodov.

Podpisati bi morali sami sebi ubožno izpričevalo, če bi Slovenci, ki vendar štejemo poldrugi milijon duš, ne mogli z lastnimi domaćimi močmi vzdrževati eminentno-kulturnega zavoda, kot je naše gledališče. — V dnu duše smo uverjeni, da se dá z racionelnim, po strogo določeni smeri načrtanim, resnim in premišljenim delovanjem to doseči, sicer ne na vrat na nos, ampak polagoma v nekaterih letih.

Hočemo to dokazati! (Dalje.)

na merodajnem mestu; zato je osnovan za vsako mažarsko šolo poseben neodvisni šolski odbor, kateremu je predsednik osnovatelj šole: le ta zove v odbor seveda zopet le svoje privržence. Na ta način ne stoji mažarska šola od zdaj pod uplivom deželnih šolskih postav. Po banovej naredbi se je tudi določilo, katera deca morajo pohajati te mažarske šole. Po hrvatski šolski postavi je ta določba čisto jasna, namreč otroci mažarskih roditeljev. Po banovi naredbi morajo pohajati mažarske šole tudi otroci onih činovnikov, ki so nastavljeni pri zajedniških uradih posebno pri železnicah. Tukaj služi pa še precej Hrvatov in ti morajo pošiljati svoje otroke v mažarske šole. To je pa popolnoma nepostavno. Ravno tako je nepostavna ona določba, po kateri so otroci hrvatskih roditeljev obvezani pohajati mažarsko šolo, če se roditelji zato izjavijo; kajti oni spadajo po postavi po svojem materinskem jeziku v hrvatsko šolo. Ob enem je ban dovolil, da so tiskarice teh šol mažarske s hrvatskim prevodom, kar je tudi nepostavno. Za veroučitelje na teh šolah bi morali biti duhovni iz dotičnih župnij, toda ker so šole večinoma protestantske, se je ban dogovoril z ogrskim ministrom, da se bode poskrbelo za posebne katehete, ki bodo podučevali verouk le v mažarskem jeziku. Poznat je, da je proti mažarskim šolam podnesel hrvatskemu saboru v zadnjem zasedanju poslanec dr. Vrbančić poseben predlog; saborska večina ga je izročila odboru v pretres. Čez tri mesece pa je izdal ban gornjo naredbo v prilog mažarskim šolam ter se tako narogal onemu predlogu. Banova naredba je nepostavna, ker krši obstoječe postavbe, in zato bi ga mogel hrvatski sabor obtožiti, ker hrvatski ban je odgovoren hrvatskemu saboru. Ker ban dobro ve, da današnji hrvatski sabor ni sposoben za tak čin, dela lahko po svoji volji. A kaj bo na to rekel hrvatski narod, ko se mu tako očitno krši obstoječa šolska postava?

Nižjeavstrijski deželni zbor.

Začetkom včerajšnje seje prečita deželni maršal pismo deželnega odbornika Steinerja, ki naznanja, da odstopi kot deželni odbornik. Poslanec Schneider vloži predlog, naj se drž. zboru predloži zakonski načrt, ki prepušča ustanovitev blagovnih skladišč. Deželni zbor sklene naložiti takim skladiščem 100 — 500 % no naklado na dohodninski davek.

Steiner je izjavil, da ni med njim in med Luegerjem nikakega nasprotstva. Ravno nasprotno je bil Lueger vedno njegov zaščitnik. Meščanski klub je sklenil kandidirati za prvega podžupana Neumayerja, za drugega dr. Porzerja namesto Steinerja, ki je izjavil, da ne more prevzeti tega mesta, za tretjega podžupana pa Henrika Hierhammerja.

Boji v Makedoniji.

V Solun dohajajo vedno nova poročila o novih bojih. Položaj postaja vedno bolj kritičen. Bolgari zahtevajo krvave osvete nad grškimi zločinci. Grki se pa čudijo, da nastopajo proti njim Turki ostrejši, kakor so pričakovali. Turki trdovratno taje svoje izgube v boju z grškimi vstaji pri Agiji Anastaziji. V solunsko bolnišnico so prepeljali le malo ranjencev in trdijo, da so izgubili le tri mrtve, kar pa nihče ne veruje. Potrjuje se, da so Turki mučili 15 grških vjetnikov tako grozno, da jih je umrlo vsled debljenih ran 12. Pri Strebenem so se spopadli Grki z Bolgari; bolgarsko četo, močno 15 mož, so pobili do zadnjega moža, Grki so imeli 2 mrtva in 5 ranjencev. Vas Dolno Baldisko je zažgal načelnik bolgarske čete Cernapejev, ker sta ušla dva pristaša grškega patriarha, ki ju je nameraval umoriti.

Odstop srbskega ministrstva.

Skupščini je naznanil včeraj starostni predsednik Lukić, da je podala vlada ostavko, na kar se odgodi zasedanje. Včeraj zvečer se je posvetoval kralj s Pasićem in 14 poslanci raznih strank. Kralj je pozval zastopnike strank k slogi, ker ne želi razpustiti zbornice. Zastopniki strank so izjavljali, da je razpust skupščine neizogiben. Kralj se še ni odločil. Danes nadaljujejo pogajanja.

Vihar v angleški zbornici.

V angleški zbornici je naznanil 22. t. m. državni tajnik za Indijo Brodrick, da je umrlo v Indiji za kugo od 1. januarja do 1. aprila t. l. 471.744, od 1. do 29. aprila pa 215.961 oseb. Campbell-Bannerman zahteva, naj se seja odgodi, da obrne zbornica svojo pozornost na izjavo ministrskega predsednika Balfourja glede na kolonialno konferenco, ki pomenja izpremembo vladine politike. Govornik zahteva pojasnila. Nato prične govoriti Lyttleton, a njegovega govora ni bilo mogoče razumeti, ker so kličali liberalci neprestano: „Balfour! Balfour!“ češ, naj odgovori na Campbell-Bannermanovo vprašanje. Podpredsednik prosi liberalce, naj mirujejo, ker hoče Balfour govoriti pozneje. A liberalci razgrajajo že eno celo uro, nakar odgodi predsednik sejo.

Take seje že desetletja ni videla angleška zbornica. Opozicijo je razkačilo še obnašanje Balfourjevo, ki je ž njo ravnal nad vse prezirljivo. Nepremično je sedel na svojem prostoru in opazoval s smehom razburjene opozicijske poslance. Minister Lyttleton je poizkušal zamenjati pozornost zbornice nase. Opozicija je ponavljala, da ne sme govoriti nihče drugi, kakor Balfour, a ta je kazal s kretnjami, da niti ne misli odgovarjati.

V včerajšnji seji angleške zbornice so burno pozdravljali Balfourja njegovi pristaši. Ko je vprašal Campbell-Bannerman Balfourja, če hoče pojasniti nesporazumljenja zaradi zadnje vladne izjave o fiskalni politiki, je odgovoril ministrski predsednik, da sta nameravala v včerajšnji seji dva ministra pojasniti nastala nesporazumljenja, a sta bila zadržana vsled sramotnih prizorov. Minister je rekel, da nima povoda izogibati se razpravi o graji, ki se mu namerava izreči, a pod pogojem, da se vrši razprava pod navadnimi pogoji dostojnosti in olike.

Rumunsko-turški spor poravnani.

„Agence roumaine“ poroča: Turško-rumunski spor se je končno poravnal. Janinski vali je obiskal rumunskega konzula, mu pojasnil zadeve in ga prosil, naj se poravnajo nesporazumljenja. Izgnani rumunski šolski nadzorniki se povrnejo v Janino, kjer prično zopet izvrševati svojo službo. Sultan je izdal ukaz (iradé), ki prizna kucovlaškim občinam vse pravice, ki jih uživajo ostale nemohamedanske občine in tudi pravico samostojno imenovati šolske nadzornike. Rumunska vlada je izjavila, da je zadovoljna in je naročila svojem poslaniku v Carigradu, naj zahvali sultana za kucovlaškimu narodu dovoljene pravice.

Nemški cesar in katoličani.

Nemški protestantski zeloti, ki bi radi izzvali kulturni boj, se hudejejo nad Viljemovim odgovorom kardinalu Koppu. Bojé se, da ne bi rimska vatikanska diplomacija prevarila poglavarja nemškega cesarstva in prepojila germanske kulturo z rimskim katoliškim mišljenjem. Ni jim dovolji, da je Viljem pohvalil delovanje benediktincev umetnikov in učenjakov, ni jim všeč, da je cesar imenoval rajnega papeža „čestitljivega starca“ in da je povdarjal, kako sedanjega papeža čišla. Najbolj pa jih jezi, da je Viljem dejal, da je njegova pot v Palestino rodila obilo sadu z ozirom na nemške katolike. Protestante so pač preveč črnogledi, nemški cesar je politik in ve, zakaj katoličane podpira: saj je na berlinski katedralni slavnosti izjavil, da je odločen protestant. Pač pa bi se lahko francoska vlada mnogo naučila od nastopa Viljemovega: francoskemu protektoratu nad orientalskimi katoličani bo gotovo neizmerno škodovalo taktno in energično ravnanje Viljemovo.

Katoliška cerkev v ruskih vzhodnih provincijah.

V Estlandu je samo ena katoliška cerkev in sicer v Revalu; v Livlandiji ima Dorpat eno, Riga tri katoliške cerkve. Katoliško prebivalstvo Rige je v največjem času zaradi naseljevanja litavskih delavcev zelo naraslo. „Katol. dobrodelno društvo“ je naštele 50.000 katoličanov. Duhovniki so vsi poljskega in litavskega pokoljenja.

V Kurlandiji je mnogo katoličanov, največ v okrožjih Selburg, Illuxt, Kevno in Vitebsk, kjer stanuje več narodnosti, letska, litavska in beloruska. Večinoma stanujejo katoličani po deželi, kajti mesta so polna židov. V Mitavi n. pr. je 22% židov, v Schönbergu pa pride na 400 prebivalcev 313 židov.

Francoska Indokina.

Znane je, da bi Japonska rada izzvala na ta ali drug način kak konflikt v francoski Indokini.

Francoska nadvlada v Indokini ni nič kaj preveč trdna, zato je tudi pred nekaj tedni prejšnji nadguverner Indokine in sedanjí predsednik francoske poslanske zbornice, Doumer, označil položaj v Indokini za zelo resen.

Med Indokino in Francosko ni nobene trdne moralne vezi, dasi so Francozi deželo dobro organizirali. Francozi so si s svojo proticerkveno gonjo odtujili en milijon indokitskih katoličanov; iz samestanov in šol so prepedili redovnike. Narodi, ki bivajo na tem francoskem ozemlju, pa pripadajo prastari kulturi in sovražijo tuje gospodstvo, zlasti za to, ker posebno francoske vojaške oblasti postopajo surove in brezobzirno ravnaajo s temi izobraženimi plemeni.

Tudi visoki davki povečajo nezadovoljnost prebivalcev. V Anamu tožijo posebno zaradi davkov na sol, tobak, arekanov oreh in alkohol. Zlasti davek na sol je krivičen, ker je to edina zabela za riž, ki ga uživa dan na dan siromašno ljudstvo. Zato tudi peša produkcija soli in tobaka, alkohol pa izdelujejo skoro izključno Kitajci in Evropeci. Ljudstvo v sedanjí vojski simpatizira z Japonci in se veseli porazov Rusije, zaveznice Francoske.

Kretska zbornica

je imela jako burno sejo. Petnajst poslancev je predlagalo, naj zbornica v znamenje, da ostane pri svojem sklepu za zedinjenje z Grško ne voli predsednika. Sledila je tako viharna debata, da je predsednik zaključil sejo. V prihodnji seji zgoraj omenjeni predlog ni predril in izvoljen je bil za predsednika bivši predsednik Michalidakis. V svojem nagovoru je naglašal, da se je časno opustila izvršitev združenja, in da bodo reforme velevlasti take, da bodo Kreto bolj približale Grški.

Ljubljanski občinski svet

je imel včeraj zvečer izredno sejo. Župan naznani, da je odstopil kot občinski svetnik dr. Kušar, ker se je preselil v Kranj. Prosi za dovoljenje, da se sme zahvaliti pismeno odstopivšemu občinskemu odborniku, s čimur je zadovoljen občinski svet. Glede javne tehnične na Rimski cesti naznani g. župan, da je napravil po poizvedbah g. nadkomisarja Tomca najemnik tehnične na Rimski cesti predpisani izpit. Tehnica je bila preizkušena letos, glede difference je pa lastnik mnenja, da je to povzročilo kalo. Kozak predloži 2 listka, ki dokazujeta, da sta diferirali tehničnici na klavnici in na Rimski cesti tekom pol ure za 25 kg pri dvojici volov. G. župan naznani, da dá za deva preiskati še enkrat. Pri čitanju zapisnika naznani župan, naj občinski svet razveljavi svoječasni sklep o nagradi za nabitranje hroščev, ker letos ni hroščevega leta.

Franc Ježefove ustanovo v znesku letnih 100 K sklene občinski svet podeliti učencu IV. realke Ivanu Juvancu.

Meščanske podpore. Dve izpraznjeni mesti po 40 h na dan se podelita Mariji Fleretovi in Tereziji Mažgonovi.

Upokojitev mestnega nadkomisarja Tomca. Gospod nadkomisar Tomc je izpolnil 40letno službeno dobo in prosil za upokojitev. Ker je pa gospod nadkomisar še čil, zdrav in izboren uradnik, ga je vprašal g. župan, če bi še ostal v službi. Nadkomisar Tomc je izjavil, da bi služil še nadalje, če bi na ta način ne preprečil napredovanja drugih svojih tovarišev v službi. Občinski svet sklene, naj se gospodu Tomcu dovoli nadaljno službovanje, da vpelje svojevega naslednika v službo; razpiše se služba I. mestnega komisarja VI. činovnega razreda, ki jo bo nastopiti s 1. januarjem 1906.

Mestna kopalnica „Koleziji“. se odda v najem doseadanemu najemniku Jerneju Matevžetu, ki jo ima že v najemu 26 let. Patečevati mora letne najemščine 1015 K. Naroči se pa mestnemu magistratu, da odbije morebitne Matevžetove prošnje na občinski svet za znižanje najemščine, ne da bi jo predložil obč. svetu.

Poprava elektr. zvoncev. Občinski svet je določil svoj čas, naj električne zvonce pri telefonih popravljajo monterji mestne elektrarne. Magistrat je pa zdaj naprosil občinski svet, naj se izroči poprava prejšnjemu popravljavcu za letno vsoto 150 kron. Proti predlogu finančnega odseka je odobril občinski svet predlog občinskega svetnika g. ravnatelja Subica, ki predlaga, naj se odda poprava kakemu obrtniku za letno vsoto 150 K.

Ljubljanskemu „Sokolu“ se odda v najem prostor, kjer je zdaj dirkališče, za dobo 10 let proti letni najemnini 200 kron od 1. majnika 1905 nadalje. „Sokol“ namerava ondi gojiti telovadbo na prostem, dirkanje in lawn-tennis.

Jarek ob Bleiweisovi cesti zasuje južna železnica. A mestna občina zgradi na 1085 kron proračunjen kanal in naredi ob Bleiweisovi cesti stalno ograjo, za katero se naroči magistratu izdelati troškovnik.

Parcelacije. Dovolí se parcelacija Rudolfa Goblovega sveta med Erjavčovo cesto in Hilšerjevimi ulicami, ki meri 5816 kvadr. metrov v šest parcel. Ob Erjavčevi cesti se morajo graditi enonadstropne vile z visokim parterjem, ki morajo biti odmaknjene od ceste za toliko, kolikor je odmaknjeno poslopje deželne vlade. Ob Hilšerjevih ulicah je pa graditi dvenadstropni hiši. Dovolí se razdelitev parcele „Kranjske stavbene družbe“ ob Dunajski cesti nasproti artiljerijski vojašnici v deset parcel proti pogojem, da se uredi odtok vode z Dunajske ceste, zidati se bodo smeje hiše v odprtem slogu s predvrti. „Kranjski stavb. družbi“ se pa prepove nadaljno izkopavanje grameza na tej parceli.

„Reichspošte“ župan — ne bo tožil.

Občinski svetnik g. Lenče interpelira gospoda župana zaradi štirih člankov, ki jih je priobčila „Reichspost“ in v katerih nečuveno napada župana in občinski svet. Ko sem prebral te članke, pravi, sem se vprašal z začudenjem, če eksistira še kako mesto, ki bi bilo tako propalo, kakor Ljubljana. Znana je afera bivšega policijskega svetnika Podgorška, ki je prejel zaslužen kazni, po mojem mnenju prenizko kazni. V teh člankih se sramoti občinski svet tako,

kakor da pospešuje prostitucijo. Poznam prostitucijo na Dunaju in vendar so občinski svetniki na Dunaju in mož, ki jim načeljuje, pošteni ljudje. Nadalje se opisujejo razmere v Kolodvorskih ulicah v prenočiščih grozno. Vpraša župana, če misli reagirati na napade v „Reichsposti“ in če so v listu navedena dejstva istinita.

Župan izjavi, da „Reichspost“ ne smatra za list, ki je vreden odgovora. Tendence „Reichspostnih“ člankov je znana in ji je iskati sledov v katoliško-narodni stranki. Cudi se, da napada „Reichspost“ ljubljanskega župana in ne tudi dunajskega župana dr. Luegerja, ker je tudi na Dunaju veliko prostitutk. Župan dalje izjavlja, da je povzročil natančno izdelan regulativ, ki ureja zdravstveno in varstveno policijo proti zakotni prostituciji. Zgodilo se je pa, da je Löwy iz Pulja vložila prošnjo za vzdrževanje hiše strpnosti. Löwyjeva je izvrševala tak posel že prej 5 let v Pulju, ne da bi bila predkaznovana. Obogatela torej ni v Ljubljani, kakor piše „Reichspost“. Glede na ti dve okoliščini je dovolil za poizkušnjo uvesti prostitucijo v Ljubljani. Strogo je prepovedal sprejemati Löwyjevi slovenske deklice. Predložil sem svoj čas poročilo policijskemu odseku, s katerim sem zahteval ureditev prostitucije, a tega poročila policijski odsek ni sprejel v pretres. Poročilo v „Reichsposti“ na deželno vlado, o katerem govori njen poročevalec, ki se jako dobro razume v rezervatnih aktih c. kr. deželne vlade, je sestavil pol. svetnik Podgoršek in jaz sem storil to napako, da sem ga podpisal, ker sem preveč zaupal. To izpričevalo mi pa boste dali, da sem, ko je bila odkrita Podgorškova afera, pestopal strogo in sem stopil celo v nasprotje z občinskimi svetom.

Tako ostudno me napadajo zdaj, ker sem preveč zaupal.

Kar se tiče koncesije Kališev za posredovanje služb, ima pravico jo podeljevati deželna vlada. Prostitucija je zdaj urejena tako, da stanuje vsaka prosto, kjer hoče. Da stanujejo tudi pri Kališu ki ima za svojo rodbino ločeno stanovanje, je res, a se tudi svobodno. Zdravstvene knjige se ne podede nobeni ženski, ki ni že prej izvrševala takega posla. Tudi stanovišča v Kolodvorskih ulicah niso v tako slabem stanu, kakor jih slika „Reichspostni“ poročevalec. Ponevno so bila pregledana. Kar se pa tiče reagiranja na „Reichspostne“ članke, pa izjavljam, da bi bilo preponižno za ljubljanskega župana, „wenn er sich mit solchem Pack herum-schlägt“.

G. Lenče izjavi, da vzame županovo izjavo na znanje.

Druge interpelacije.

Občinski svetnik Br. g. ant. interpelira župana, naj se objavijo občinstvu vplačani zneski za st. jakobsko cerkev. G. župan izjavi, da tega ne more storiti. Naznani visočino dozidaj vplačanih vsot. Občinski svetnik Franchetti želi prehodov pred banko „Slavijo“, pred vladno palačo in trotoarja v Igriških ulicah. Župan naznani, da se napravita navedena res potrebna prehoda, če bo zadostoval kredit. Igriške ulice se pa morajo preje uravnati, predno se napravi trotoar. — G. Predovič govori dalje časa o tehtnicah, nakar ga župan pouči, kako je treba interpelovati in da njegov govor ni bila interpelacija.

Dnevne novice.

Ljubljana molči! Na provokatorični sklep mariborskega obč. zastopa je tudi včeraj ljubljanski obč. svet molčal. Radi „lepšega“ izvoljeni odsek ne da glasu od sebe. Niti de navadnega „protesta“ se ne povspno gospodje, ki sicer jede „klerikalce“ na kile. Tako se ne bi smel potapljati v narodno mlačnost obč. zastop slovenskega središča? Ali bodo morale temu „središču“ zopet k mečke občine svetiti s svojimi zgledi, da se bo zavedel svoje dolžnosti? Naši narodni se-vražniki, ki pritiskajo Slovence ob mejah na steno, s nemško-slovenske zveze na Kranjskem lahko veselijo! Vsaj toliko „pozornosti“, kakor „Reichpešti“ bi bil lahko posvetil ljubljanski obč. svet tej zadevi. Cez Dunaj ga pusti baron Schwegel zabavljati, čez Maribor pa ne!

Dvajsetletnica „Družbe sv. Cirila in Metoda“ bo letos. Praznujmo ta jubilej. Vsak zaveden Slovenec naj poseže v žep in naj položi dar naši šolski družbi, da bo ob dvajsetletnici mogla poročati o ugodnem denarnem stanju. Nemci so te dni nabrali stotisočake za „Schulverein“ in Slovenci za „Družbo sv. Cirila in Metoda“?

O južni železnici je prinesel kaj zanimivi članek „Domači Prijatelj“. Ostro

kritikuje nemško pisana navodila za slovensko službeno oboje. Neki sicer dobro zmčen čuvaj je čital: „Das Haltsignal ist zu geben: Wenn die Bahn unfahrbar geworden ist oder ein anderes Hindernis die Weiterfahrt gefährdet, beziehungsweise hemmt.“ Tu mu je zmanjkalo sape in poklical je sina, ki je študiral latinske šole: „Ti, kako pa pride ta „hemmt“, ta „srajca“ tukaj med „haltsignal“? (Zamenjal je menda v svoji znanosti „hemmt“ in „Hemd“.) Cesar ne smemo nikakor pozabiti, je dejstvo, da opravljajo pomožno čuvajsko službo tudi ženske in navadni delavci. Ti se niso nikdar brigali, oziroma niso imeli prilike, da bi izpoznali kako nemško črko. Celotno malo knjižnico službenih navodil — nemški pisano — zamorejo umeti uradniki, ne pa slovenski čuvaji in njihovi pomočniki! Se nekaj sličnega! Vsak spremljevalec železniškega vozička — pripriost delavec — ima nekaj voznih list (legitimacijo), na katerem mrgoli prav drobne tiskanih izvlečkov službenih navodil. Seveda je, za devet križev, ta tiskovina zopet nemška in bilo bi vse eno, ko bi bila le prazen papir! Ali ni to bedarija, vredna južne železnice? — Kje je varnost življenja? V Ameriki uporabljajo to, kar je praktično, južna železnica pa se boji prav tega, ker bi ne bilo krivično napram Slovincem. Koliko se pač pri nas pisari in ogleduje čisto za neznatne naprave, je-li ondot varnost življenja zagotovljena! Južne železnice pa ne vidi nihče! Ostra pažnja njenega oboja se vedno bolj utruja vsled vedno težje službe, premet se le množi in tako raste tudi nevarnost življenja vsled slabega mnenja ali celo nepoznanja službenih navodil od dne do dne. In sedaj, ko namerava južna železnica vpeljati celo brzovlak, ki bi prevozil progo Dunaj Trst za tri ure hitreje, je naša dolžnost že zaradi varnosti življenja, da dvignemo svoj protest zoper to vpeljavo, oziroma zvrčamo neposredno na južno železnico odgovornost za vsako nezgodo, ki bi proniknila iz tega. Enaka krivica — neka kljubovalna zlobnost — je tudi pri napisih v železničnih vozovih. Vse jezike, katerih ni potreba v naših krajih — tudi pri krajevnih vlakih — so obesili v vozove, samo slovenskih napisov ni! Ko bi zmagali Japenci Ruse, morda bi še klinopisi „vzhajajočega solnca“ zašli v te vozove? Ker pa izražajo ti napisi tudi važne varnostne odredbe in svarila (Baden-Wien links aussteigen; nicht hinausbeugen; Notsignal itd.) in so domačim potnikom neumevni, narekati moramo južni železnici tudi neposredno odgovornost za vsake nezgode, ki bi utegnili pronikniti iz tega danes ali jutri. — To so resnične besede! Nemarnost južne železnice opažamo posebno tudi na ljubljanskem kolodvoru in bomo o tem še izpregovorili.

„Schulverein“ in socialni demokratje. Pri rojstvu nemškega „Schulvereina“ so kumovali tudi socialni demokratje. Njegov prvi oklic l. 1880. sta podpisala tudi voditelja avstrijske socialne demokracije dr. Adler in Pernerstorfer. Spričo takih dejstev se ne čudimo nemškutarenju naših socialistov. Nemški socialni demokratje pač ostanejo Nemci, pri nas se pa hitro najde kak internacijonalec, ki z gorjačo internacionale ubije vsake slovensko iskrico. Se letos pravi dunajska „Arbeiter Zeitung“: „Napadi na „Schulverein“ so gotovo neopravičeni, kajti društvo ni nikdar zastopalo agresivnih tendenc, nikdar mislilo na kaj drugega, ko na ohranjenje nemške jezikovne posesti, torej nemške kulture“. To je divna mednarodnost! Radovedno pričakujem, kdaj pride prva podpora za „Družbo sv. Cirila in Metoda“ iz slov. socialno-demokratskega tabora. Le dosledno!

— Stavka v Opatiji. Iz Opatije se nam poroča: Minoli teden so sklenili zidarski in drugi delavci, da prično stavkati, ako se jim ne zvišajo plače za 25 odstotkov in ne dovoli osemurno delo. Baron Schwarz gradi v Opatiji kanalizacijo, tvrdka Münz pripravlja električno železnico. Ako se stavka prične, se bo de s tem vse delo zakasnilo. — V Opatiji se mnogo gradi in olupšava, kar vabi tuje. Zato se nam čudno zdi, da je načelnik komisije odpotoval, ko so došli slovanski časniki, dočim je prevzel protektorat železniškega pevskega društva. Naj še omenim, da obrtniški vajenci nimajo nobene šole ne v Opatiji in ne v Voloskem. — Danes smo dobili iz Opatije na-

slednje poročilo: Stavka zidarjev se je pričela. Stavka danes 400 zidarjev in dnuarjev. Izvzemši nekaj delavcev, se večinoma vsi zidarji Italijani, kateri vsaki teden pošiljajo mnogo prisluženih novcev v blaženo Italijo. Tukajšnje okrajno glavarstvo je ukrenilo vse potrebno, da se vzdržuje mir. Kakor se čuje, je na Reki pripravljena ladja za vojaštvo za vsak slučaj. — Kastavski zidarji, pravi mojstri v zidarski stroki, so izostali danes od dela edino radi se jma, ki se vrši danes v Kastvu, sejm pa tu v Primorji pomeni praznik. Mogoče je, da bodo italijanski listi hoteli zvrčiti vsa stvar na domačine, kar pa ni istina. Pravilo se mi je, da imajo tukajšnji zidarji in drugi boljše plačo, nego na Dunaju. Vse je mogoče! A na Dunaju imajo mnogo obrtnih šol že za pomočnike, pri nas niti ene za učence, drugod imajo vsaj delavska stanovanja, tu „Hotel-Pensione“; drugod dobijo delavci za malo novcev ob ed, oziroma si kupi kaj, a kje za Boga hoče tu po ceni kupiti? Na trgu dobijo samo solato ali pa — rože. Seveda si nekateri delavci pomagajo s polento in ene malo ribico, ki jo pa samo duha jo, da jim bolj tekne polenta. — Vsa zadeva bo itak kmalu končana, kar hočem poročati. Kmalu bo zopet prišel čas, ko bodo italijanski zidarji zopet sedeli doma pri desertu — lastavcih.

— Razprava radi tržaških bomb. Z Dunaja poročajo: Pri včerajšnji obravnavi so se številno navzoči Italijani na glas krohotali obtočeno Subanu, ki je trdil, da je bil Dipaul navzoč pri predaji bombe na Fumisa. Dipaul je to tajil. Suban je svojo izjavo opetovano ponovil med vednim posmehovanjem navzočih Italijanov. Porotnik Giesshamer je skočil razburjen pokonci in zakričal: „To je škandal, če se gospoda hoče zabavati, naj gre ven!“ Državni pravdnik: „To je izraz art patje proti Subanu, ker edini resnico govori!“ Predsednik je zagrozil, da bo dal dvorano izprazniti.

— Potres na Dolenjskem. Iz Boštanj nam poročajo: Dne 23 t. m. ob 1. uri 34 m., 2. uri 12 m., 3. uri 10 m. popoldne smo čutili tri bolj lahke potresne sunke. Najmočnejši je bil srednji sunek, ki je trajal nad dve sekundi. Prvi in zadnji sunek sta imela navpično (vertikalno) smer. — Iz Šent Jerneja se poroča: Danes 23. maja 1905. ob 2. uri 9 m. popoldne je bil potres kakih 30 sekund trajajoč. Ko sem sedel na divanu v sobi prvega nadstropja ter čital „Novo pesem Simona Gregorčiča „Novi bogovi“, kar zaslisim in začutim šum, ropotanje divana, potres zraven stoječe ponočne omarice, kakor pred desetimi leti — in pendel ura na steni viseča se začne gibati ter strune v nji prav glasno brenče. Spogledava se s poleg sedečo hčerko. Kmalu pridejo še drugi v hiši bivajoči pripovedovat o potresu. — Iz Šent Janža se nam poroča: Dne 23. maja ob 2. uri 11 m. precej močan potres valovit od severoizhoda. Vse pohištvo zaropotalo. — Potresna opazovalnica v Ljubljani je zabeležila potresno tresenje z bližnjim središčem ob 2. uri 13 m. včeraj popoldne.

— Poštna vest. Dne 22. maja uvedla se je v Zatičini, političnem okraju Litija, brzojavna služba z omejenim dnevnim službenim časom.

— Miliarija na Dolenjskem. Kakor se nam poroča, je vlada splošni želji prebivalstva zelo ustregla, da je postavila v Toplicah kot epidemičnega zdravnika dr. Kravca. Razdelila sta si z dr. Hubadom epidemično okrožje ter redno vsak dan obiskujeta bolnike. Epidemija sicer sega dalje, a videti je, da ne nastopa s tisto silo kakor v začetku. Največ bolnikov leži po vaseh ob Krki in Krkinem pritoku Radešica, to so v toplaški občini vasi Podturm, Obrh, Meniškas in Podhosta. V Podhosti je danes umrla Marija Oblak, stara 51 let. V dveh dneh je bilo po nji. Ljudstvo vse nesrečo pripisuje miliariji in vse gre na njen račun, dasi so tudi druge bolezni vmes. Zadnje dni so se pripetili posamezni novi slučajji. — Miliarija je neka specializirana med boleznimi, ker napada skoro izključno ženske v najboljši dobi; zanimivo bi bilo za strokovnjaka, to bolezen študirati. — Iz Smihela pri Novem mestu se nam poroča: Miliarija tudi v naši fari kruto gospodari. Pretekli teden do 21. maja je zbolelo 16 žen in deklet. Bolezen napada naglo. V nekaterih vaseh so zbolele po dve ali tri na en dan. Vse so še nevarno bolne, da se še ne ve, kakšen bo izid, ena pa je že umrla. To je 21 let staro dekle Jozefa Zupančič iz Vel. Podljubna Mrtvo so takoj odnesli v mrtvašnico. Ljudje se radi boleznijo silno zbegani, zlasti mlade žene in dekleta, ker te bolezen najraje napada. — Oj začetka te epidemije na Dolenjskem do 20. t. m. je obbolelo 87 oseb, od katerih je ozdravelo osem oseb, 12 pa umrlo.

— Miliarija. V tej zadevi izdalo je dosedaj c. kr. glavno okrajno glavarstvo v Novem mestu sledečo zdravstveno odredbo na županstva: Strogo ločenje (izoliranje) bol-

nika, takejšno naznanilo vsakega novega slučajja te bolezni županstvu, prepoved obiskovanja okužene hiše, zlasti bolnika in obiska šole iz te hiše bolnika, snažno držanje in večkratno zračenje bolniške sobe. Kjer se je pripetil slučaj te bolezni, devanje umazanega bolniškega perila v vrel lug, osnaženje in desinficiranje bolniške sobe in vseh v isti se nahajajočih predmetov po prestani bolezni, prepoved devanja na tej bolezni umrlih na mrtvaški oder in prenos istih v mrtvašnico. Nastop miliarije se javi v tem, da začne bolnika silna vročina kuhati, da zelo težko sope, srce mu močno bije a na koži se mu napravijo izpuščaji, veliki kakor proseno zrno. Dosedaj je napadla razun dveh slučajev samo ženske, srednje starosti (od 18—45 leta).

— Odpravljena matura. Bukarest, 24. maja. Naučno ministrstvo je z razglasom odpravilo na gimnazijah od 1. septembra t. l. počenši maturo. Dikaj VII. razreda bodo jeseni morali delati izpit, ki bo veljal mesto mature in bo dal pravico vpisati se na vseučilišče.

— Baron Calice v Gorici. V nedeljo prišel je v Gorico naš poslanik na turškem dvoru, baron Calice. Kakor je znano, bil je prejšnje dni baron Calice na Dunaju pri cesarju ter mu poročal o razmerah na Balkanu. Baron Calice je doma iz Fare v Furlaniji.

— Vojaško poučno potovanje. V nedeljo prišel je v Gorico nadvojvoda Josip Ferdinand in 11 drugih častnikov, na čelu jim poveljni 28. pehotne divizije fml. Chavanne. Ti gospodje imajo namen, spoznati se natančneje s krajevnimi razmerami z ozirom na vojaške vaje, ki se bodo vršile letošnje leto v gorški deželi. Včeraj bili so gospodje v Brdih in so se podali baje celo do Sv. Gendre.

— Uvoz italijanskih prešičev na Dunaj. Glasom vesti z Dunaja se uvaža na dunajski trg vedno več prešičev iz Italije. Italija je zadnji čas razvila živahno izvozno trgovino prešičev, za katere se mnogo povprašuje radi mesa, ker nimajo slanine. Minolih dni je bila prodana na Dunaju večja partija, in sicer po 1.16 K za živo blago.

— Tovarno asbesta bodo ustanovili v Trstu.

— Evharistični kongres bo v Rimu 1. do 6. junja.

— Prepoved o izvozu krme preklicana. Uradni listi naznanjajo, da je vlada preklicala prepoved o izvozu krme.

— V Cerkljah se vrši dne 28. t. m. ob 3. uri popoldne ustanovni shod nove podružnice c. kr. kmetijske družbe.

— Oblak se je utrgal nad občino Št. Vid nad Vipavo. Posebno oškodovana je občina Lozice.

Štajerske novice.

š Bralno društvo za ljutomersko okolico je dne 21. t. m. priredilo „Besedo“ z govori in deklamacijami. — Tisek, najnovejša vele-vlast, je bil predmet prvega govora. Govornik, kaplan I. Kociper, je pojasnil razvora in silo tiska ter pokazal, koliko dobrega stori dobra knjiga, dober časnik, nasprotno pa, kako slabo vpliva slab tisk v zasebnem in javnem življenju. Drugi govornik, kaplan O. Škamljec, je izbral za snov svojemu govoru „Alkohol — rak-rana na telesu slovenskega naroda“, ter je s krepko besedo dokazoval, da je alkohol eden izmed poglavitnih vzrokov, da slovenski narod propada duševno in telesno, da se slovenska posest žitnorodno polje in vinske gorice trgajo iz slovenske roke ter postajajo last tujcev. Nastopila sta tudi privrati dva mladeniča kot deklamatorja, Ign. Lipovec in Liudevit Kociper. Prvi je lepo prednašal Gregorčičeve „Naš čolnč ot mimo“, drugi Hribarjevo „Pastirček Miha“. Oba sta svojo nalogo rešila vrlo dobro. Iz prijaznosti je sodelovalo „Slovensko pevsko društvo“ pod vodstvom spretnega pevovodje, g. učitelja Frana Zacherl. Za razvedrilo je skrbel tudi g. dr. Grossman, ki je zabaval udeležence z igranjem velikega gramofona. S to „Besedo“ je društvo storilo zopet nov korak naprej, in želeli je, da vedno bolj napreduje v svojem nesebičnem delovanju v izobrazbo udov in neudov.

š Matura v Celju. V ponedeljek, dne 22. t. m. so se začele na celjskem gimnaziju pismene maturitetne naloge.

š Nemška hiša v Celju. Prejšno Gugenmossovo hišo, kojoj so celjski Nemci z velikansko izgubo kupili, so že podrli do tal. — Na istem mestu sezidajo takozvano „nemško hišo“.

š Potres se včeraj čutili tudi v Celju.

š Poročil se je gosp. Vek. Chladek, uradnik „Primorske banke“ na Sušaku z gđo Olgo Žižkovo, hčerko g. dr. Antona Žžka iz Vojnika.

š „Narodni dom“ v Gradcu. Ta misel je zopet prišla na površje. Naj bi se uresničila!

š **Brežiško veteransko društvo**, ki je bilo leta 1903 ustanovljeno, bo slavilo o Binkoštih blagoslovljenje društvene zastave. Do sedaj se je prijavilo 600 gostov veterancev. Knez Hudo Veriand Windischgrätz je pokrovitelj tega društva in je istemu podaril 200 K za zastavo.

š **Celjski okrajni zastop.** V tozadevni razsodbi upravnega sodišča se sedaj še poroča: Ker je pred. g. župnik Zupančič v Gotovljah sprejet na novo med volilce, pridobili so Slovenci vsled pritožbe na upravno sodišče eden glas v velikem posestvu. Nemci pa nobenega.

š **Vulkan raste iz zemlje.** Že mesec dni se širijo po Celju in okolici govorice, da raste blizu vasice Lave na nekem travniku gora. In pametni ljudje so začeli najrazličnejše kombinirati, kaj je v zemlji, da poganja goro kvišku. Pravijo, da je notri nekaj božjega, pogreznjena cerkev in da ta sili na dan. Najbolj pa še prevladuje mnenje, da je vulkan, ki bo začel brubati lavo na Lavo. To so seveda puhle izmišljotine; na travniku je res malo izbočen greben, ki pa je gotovo že od njega dni, le da ga nikdo videl ni. Sedaj pa se je najbrže kdo malo pošalil z lahkovernimi dušicami, in zdaj kar romajo ljudje na oni čudoviti rob. — V nedeljo jih je bilo vse polno ondi, tudi kakih devet komisij je že prišlo iz Gradca, namreč samo v razpaljenih možganih raznih vedežev. — Sedaj pa pride „komisija“ z Dunaja.

Ljubljanske novice.

Ij **Zanimiva seja obč. sveta.** V včerajšnji seja obč. sveta je gosp. župan Hribar odgovarjal na „Reichspostina“ očitanja. Središče vseh njegovih izjavanj je izjava, da „Reichspost“ občinski zastop ne bo tožil, ker mu je „Reichspost“ premalo „vzvišena“. Ta izjava je posebno za nas laskava. Bili so časi, ko se je v občinskem zastopu goverilo z najnižjimi izrazi „Slovenca“ — tožili so pa „Slovenca“ le. Iz tega sledi, da so tako „globoko zaničevali“ „Slovenca“ le navidezno in da vsekakor „Slovenec“ stoji v njihovih očeh celo višje nego sicer veleugledna „Reichspost“, ki je eno najodličnejših glasil dunajskih kršč. soc. stranke. Ali pa tiči morda kaj drugega za tema različnima merama? Mi izjavo g. župana sprejemamo z največjim zadoščenjem, ker nam kaže, kako nas spoštuje, da se nam hitro preskrbi dotiko z ljubljanskimi porotniki, dasi so se ravno v znani aferi pokazale naše ponižne kritike za precej resnične. Očitanje g. županova, da je sledov „Reichspostnih“ člankov iskati v katoliško-narodni stranki, pa najodločnejše zavračamo. To je zopet eden tistih strahov, katerih si g. župan čisto kar sam nasliska, in slični onemu, katerega je videl v Opatiji, ko je proti nekemu svojemu prijatelju se pritoževal, da so mu konflikt s slovenskimi radikali uprizorili zastopniki naših listov. G. župan naj bo tozadevno popolnoma pomirjen — mnogo ima nasprotnikov med onimi, katere sicer objema z gorečo svojo ljubeznijo!

Ij **Občinski zastop za glavno mesto.** Včeraj je v občinskem svetu g. župan med vrstami povedal, da je naš občinski zastop specialitet za kako glavno mesto. G. župan je svoj čas predložil policijskemu odseku poročilo, v katerem je zahteval ureditev prostitucije, a tega poročila se policijskemu odseku niti ni zdelo vredno vzeti v pretres. — Brez posebneja komentarja! Zabavljanje na Luegerja si torej ti gospodje lahko prihranijo. To bi Lueger zaropotal, če bi z njim njegova stranka tako delala!

Ij **25letnico** svoje poroke je včeraj praznoval županov prezidijski sluga gosp. Ivan Kavčič (po domače Zancek). Naj bi še mnogo let srečno in zadovoljno vladal naš magistrat!

Ij **Otvoritev protestantske šole v Ljubljani.** Presbiterij tukajšnje protestantske cerkve je pred kratkim sklenil otvoriti prihodnje leto zopet svojo ljudsko šolo ter sprejemati vanjo tako otroke protestantskih, kakor tudi katoliških starišev. V ta namen zgradili bodo lastno šolsko poslopje.

Ij **Poročil** je danes v frančiškanski cerkvi čast. g. župnik F. S. Finžgar računskega oficijala deželnega odbora g. Ivana Mikuža z gđ. Marto Gerber. — Sodni pristav v Kostanjevici gosp. Josip Vrančič se je poročil z gđ. Minko Klemenčevico iz Ljubljane.

Ij **Do smrti so skoro pretepli** v Kosezah delavca kranjske stavbinske družbe delavca Bina Danijela. Razbili so mu črepijo. Delavca so smrtonovarno ranjenega prepeljali v bolnico. Urok pretepa: ljubosumnost. Napadalca Franca in Egidija Šetina so orožniki aretovali.

Ij **Nesreča na novem pokopališču.** Očer se je podrl včeraj popoldne pri zgradbi kapele na novem pokopališču. Delavec Ivan Cimerman je pri tem padel z odra kake štiri metre globoko in se tako poškodoval, da so ga morali prepe-

ljati z rešilnim vozom v bolnišnico, kjer je umrl.

Ij **Nesreča.** Pri Lorenziju na Dunajski cesti so se deske podrele na delavca Valentina Rovška in mu zlomile nogo.

Ij **Lične nove klopi** so postavljene v parku pred justično palačo.

Ij **Ljubljani** je narasla za 1 meter 80 cm. nad normalom.

Ij **Zazidanje starega bolnišnega vrta ob Dunajski cesti.** Na vogalu Cigaletovih in Sodnijskih ulic so postavili odre za stavbo hiše dr. M. Pirca. Tudi na nasprotnem voglu se že koplje temelji.

Ij **Pogreša** se od začetka maja 11-letni Vincenc Barštnar, sin kamnoseka iz Spodnje Siške št. 56. Deček nosi škornje, siv suknjič in sivo vestjo. Kdor bi vedel kaj o njem, naj obvesti mestno policijo ali pa njegove starše.

Ij **Pes popadel** je v soboto 16letnega ključarskega vajenca Antona Kovača. Ranil ga je levi nogi pod kolenom. Tudi trgovskega potnika Rudolfa Poellera je popadel pes v Kolodvorskih ulicah in ga nad kolenom poškodoval. Lastnika psostva znana.

Ij **V pokoj** bo šel deželni veteranski referent g. Iv. Wagner.

Ij **Slovensko gledališče** je dobilo administrativnega vodjo v osebi g. Jos. Senčarja, sod. pristava v pokoji. Kakor čujemo gosp. Senčar v umetniškem oziru ne bo odločeval, ampak bo pazil v prvi vrsti na disciplino.

Ij **Izgubljene in najdene reči.** Gimnazijec Florijan Božič je izgubil denarnico z manjšo vsoto denarja. — G. Anton Konc je našel denarnico s srednjo vsoto denarja. — Najdena je tudi ženska torbica z črkami A. P., ki se dobi na magistratni stražnici.

Ij **Na južnem kolodvoru** je bila izgubljena oziroma najdena otroška jopica, črna ženska jopica, kovčeg z obleko in star dežnik.

Ij **O Schulvereinski slavnosti** v kazini se poroča, da je vsenemški govoril dr. Zangger, ne dr. Mahr. To je končno vseeno — vojaštvo ne bi s svojimi doneski smelo podpirati take kazine!

Koroške novice.

k **Velikovec.** Kakor večidel po drugih krajih, tako so tudi velikovski posili Nemci praznovali bolj 25letnico „Schulvereina“, kakor pa proslavljali Schillerja. V dokaz temu le nekaj podatkov. V oklicu mestnega magistrata na prebivalstvo, da naj okraši hiše z zastavami, se je dobesedno glasilo „Povodom velike nacionalne slavnosti i. t. d. Na meščanski šoli je ravnatelj Bohrer med drugim povdarjal: „Nemškemu Schulvereinu se ima marsikateri nemški otrok zahvaliti, da je ostal Nemec.“ Gojiti nemškutarstvo, je bil namen celih komedij, zlasti se je to videlo pri veselici zvečer v Lesnakovi gostilni, kjer je bilo vse polno znanih tinjskih, šentviških in šmarjeških kmetov ter gostov iz Grebinja, ki so delali Velikovčanom štafazo. Kaki Nemci so ti, nam priča dejstvo, da so med seboj govorili slovensko, tako da je bilo več slovenske govorice kakor nemške. Sram jih bodi, izdajice, Schiller bi se takim častilec, če bi še živel, gotovo najtopleje zahvalil. Pribiti še moramo, da je naš g. okr. glavar odkrit prisostvoval, ko so vsadili Schillerjev hrast, vpili „heil“ in peli „Die Wacht am Rhein“. Da — Nemec in nemškutar pač vse smeta.

k **Dvojno mero** ima velikovski c. kr. okr. šol. svet. Povodom cerkvene vizitacije mil. g. stol. prošta L. Einspielerja je omenjeni zastop odklonil naznanilo na šolsko vodstvo, češ, da se to ne sklada s šolskimi postavami. Tako se torej dela s cerkvijo! Vprašamo le, kako se vjema s šolskimi postavami dejstvo, da so imeli ljudski šolarji radi nepotrebne „schulvereinske“ in Schillerjeve slavnosti celo dvakrat preste? Kakšen pomen pač imajo take komedije za nedoraslo mladino? Ta slučaj je do sedaj na Koroškem gotovo edin. Toda poskrbelo se bo, da se kaj takega zabrani v prihodnje in da dobi vsemožni c. kr. okr. šol. svet velikovski, v katerem sedi tudi znani Pinteritsch, prav dolg nos.

Razne stvari.

Najnovejše.

Telefonsko centralo v Aradu je uničil požar. Prekinjene so zveze s 400 naročniki in z Budimpešto.

Naslednik Pobjedonosceva Iz Peterburga javljajo, da naslednikom Sablerju, sedanjemu pomočniku višjega prokuratorja sv. Sinode, Pobjedonosceva, postane knez Sirinski-Sihmatov. Pozneje da postane isti tudi naslednik Pobjedonosceva.

Protinemško gibanje v južni Rusiji. Glasom poročil iz Lvoja se je baje v južni Rusiji pričelo gibanje proti tamkaj naseljenim Nemcem. Mnogo teh kolonizistov se namerava vsled tega izseliti.

Redemptoristi v Brnu. Kakor smo poročali, so dovolile oblasti, da se smejo naseliti v Brnu redemptoristi. V cerkvi sv. Mihaela prevzamejo duhovno pastirstvo. Nemško liberalno časopisje hujska brnski obč. svet, naj protestira proti naselitvi redemptoristov.

Morilec velikega kneza Sergija Kalajev je res obešen. To potrjuje tudi ruska brzojavna agentura.

Stavke. V Solnogradu stavkajo črevljarski pomočniki, v okraju Correnze na Francoskem pa železničarji.

Trčila sta vlaka zračne železnice v New Yorku dne 22. t. m. Ranjenih je 20 oseb.

Roparski napad v brzovlaku je izvršil 22. t. m. neznan zločinec, ki je vdrl v voz, udaril po glavi, oropal in vrgel skozi okno nekega popotnika, ki je obležal smrtonovarno ranjen. Ropar je pobegnil. Napad se je izvršil v bližini postaje Brühl pri Kolinu na Nemškem.

Velik požar je v Sveigernu, kakor poročajo iz Stuttgarta, uničil 39 poslopij, med njimi tudi mestno hišo. Dva ognjegasca sta zgorela.

Ruski nejahajoči častniki ne bodo več imeli sablje in samokresov, ampak puško in bajonet.

Bivši minister Plener je praznoval 21. t. m. svojo 95letnico.

Tovarnarji za lokomotive so se zglasili pri načelniku železniškega ministrstva in ga prosili naj država naroči nove stroje. Wiba je odgovoril, da zdaj vsled slabega denarnega stanja državne železnice ne more naročiti novih strojev.

Bolezni otrpnenja tilnika v Zagrebu še ni, kakor je pokazala obdukcija obolelega otroka.

Poporoki se je obesil v občini Borsete na Ogrskem kmetovalec Jurij Cizifra.

Razstave psostv imajo na Dunaju.

Kaznilnico za mladeniške kaznjence v Glini so opustili.

Na dnevnem redu srbske skupščine je tudi predloga o znižanju postavno določenih obresti.

Zopet velika stavka. Iz Budimpešte poročajo: 30.000 železniških pelavcev grozi s stavko, če se ne sprejmejo zahteve delavcev v livarnah.

Nepoznana umrla v ječi. V neki njujorski norišnici je te dni umrla žena, ki je pred 50 leti v Njujorku zastupila dva zakonska Morilko so tedaj prepeljali pred sodišče, kjer je dejala, da se piše Henrieta Robinson, a dognale se je, da to ni njeno pravo ime. Pri razpravi se je odločno branila sneti gosti pajčolan, ki ga je nosila. Vsled tega so jo v Ameriki imenovali „morilka s pajčolanom“. Dejala je tedaj, da si rajša dá iztrgati ude, nego priti v sodno dvorano brez pajčolana. Po dvajsetih letih, ki jih je prebila v ječi, so jo pripeljali v norišnico, kjer je zopet prebila 31 let. V ječi in pozneje v norišnici je spretno kletkala elegantne rokavice in čevlje iz sukanca. Ameriški časopisje je trdilo svoj čas, da je morilka soproga imenitnega angleškega peirja. Še zidnje dni, ko je starka včasih dobila svojo popolno zavest, je niso mogli pripraviti, da bi govorila in starka je s svojo tajnostjo legla v grob.

Papir iz resja. Resja cvetè prihodnost. Pred dnevi je kupil neki berlinski veliki industrijec okrog Berolina 2000 jutrov zemlje, na kateri raste resa. Baje bo to resje porabil za izdelovanje papirja. Za en jutro rese je plačal 10 mark.

Kihanje ga je izdalo. V neki pariški restavraciji je sedel pri mizi debel Francoz in brez prenehanja kihal. Na nasprotni strani mize je sedel neki tuji gospod. Ko je Francoz junaško kihnil proti njemu, prime tujec posodico s sardinami ter jo vrže v Francoza. Ta se je seve razsrdil in cela stvar je prišla pred sodnika. Ko je tu Francoz imenoval svoje ime, potegne njegov nasprotnik, škotski odvetnik, iz žepa šop papirjev ter jih v veliko začudenje Francoza vrgel policijskim uradnikom. Dognalo se je, da je tujec nalašč zato prišel v Pariz, da dā prijeti Francoza, ki ga je že tri dni zaman levil.

Ptič pajek. Tega čudnega ptiča so sedaj prvič prinesli v Evropo in sicer ga je dobil zoološki muzej v Londonu. Ptič-pajek lovi male ptice v svoje mreže kakor pajek muhe. Njegove mreže so nenavadno močne in debele, tako da se jih boje celo potniki v južno-ameriških šumah. Marsikateri jahač in pešec si je ob mračah že ranil lice, ako je nepričakovano zadel bo nje. Ptič-pajkarji so gusne prikazni. Telo jim je tri palce dolgo, velikosti kokoškega jajca, a noge imajo poraščene z gosto dlako.

Glavo mu je odžagalo. V neki žagi blizu Požuna se je italijanski delavec sklonil pod žago, ki je bila v najhujšem teku. Ko se je zopet dvignil, je padel z vratom na vrtečo se žago, ki mu je popolnoma odrezala glavo.

Društva.

(K „Zvezi slovenskih pevskih društev“) sta pristopili kot 34. društvo pevski zbor „Narodne italnice v Cerknem“ (Primorsko) in kot 35. društvo pevsko društvo „Velesila“ v Skednju pri Trstu.

Darovi.

Poslani našemu upravnistvu.

Za „Cirilin Metodovo društvo“: 50 K, nabranih med rodoljubi v Slovenski Bistrici, v Spodnji Polskavi in pri Sv. Venčesu. — G. Alojzij Jenko, posestnik in kontrolor kmet. posojilnice 5 K.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 24. maja. Grof Andrássy je bil danes tri četrt ure pri cesarju. Sporazumljenja ni bilo. Vlada ostane glede vojaških koncesij na svojem stališču, koalicija na svojem Situacija torej ni izpremenjena. Andrássy se vrne v Budimpešto, da poroča koaliciji. Ako se v kratkem zopet vrne na Dunaj ne ve. Na dvoru mu je priredilo ovacijo 50 na Dunaju živčih Mažarov.

Dunaj, 24. maja. Volitev podžupanov se je izvršila po naznanjenem redu. (Volitev se je izvršila tako, kakor je v političnem pregledu naznanjeno. Ur.)

Solun, 24. maja. V boju med vstasi in turškimi vojaki pri Stefani je padlo 25 vstašev, 4 so vjeti. V Monastiru je policija konfiscirala bombe, narejene od Grkov.

Pariz, 24. maja. Zbornica je sprejela član peti o ločitvi cerkve od države, ki govori o upravi cerkvenih posestev.

Budimpešta, 24. maja. Tu so pričeli stavkati delavci plinarne.

London, 24. maja. Reuterjev urad poroča, da so v Carskem selu odkrili zaroto, ki je hotela ruskega carjeviča odpeljati in imeti skritega za toliko časa, da car izvrši uspešne reforme.

Peterburg, 24. maja. Ministrski odbor je sklenil, da dopusti nemščino kot učni jezik v baltičkih šolah. Učenci, ki bodo hoteli v srednje šole, bodo morali napraviti še izpit iz ruščine.

Pariz, 24. maja. „Matinov“ dopisnik v Peterburgu se je razgovarjal z ministrom Hilkevom, ki se je ravno vrnil iz Mandžurije. Hilkov se je med drugim izrazil sledeče: Cete so se popolnoma okrepcale po prestanih naporih, so dobro preskrbljene in imajo popolno zaupanje v svoje voditelje. Pričakuje velike bitke utrjuje svoje pozicije. Ruska vojska je danes veliko močnejša, nego je bila pred bitko pri Mukdenu. Od 20. januarja je došlo v Mandžurijo nad 300.000 mož in so spopolnjene vse praznine. V Harbinu je bilo 45.000 ranjencev, sedaj pa jih je le 2500. Glavna ruska sila se nahaja sedaj kakih 70 km. severno od Tjelina in 400 km. južno od Harbina. Stvari v Mandžuriji stoje povsem drugače, nego se vobče misli in on odhaja iz Mandžurije popolnoma potolažen.

Peterburg, 24. maja. Obravnava proti Steslju je doslej dognala, da je bil Port Artur na obleganje čisto nepripravljen, ko je on prevzel poveljstvo. Ob začetku vojske je bilo poslanih v Port Artur 18 milijonov rubljev, a vendar ni bilo ni denarja v blagajni, ne vojnih potrebščin. Utrdbe so bile slabe. Za pesek, drva itd. je moral general Fok jemati denar generalnega štaba. Dozdaj je komisija proučevala samo listine. Kot pričé bodo dobili pozivnice tudi častniki v japonskem vjetništvu. Zaradi slabe uprave je vse ogorčeno najbolj na Aleksejeva.

Saigon, 24. maja. Pri Liuki otokih so v nedeljo videli večje japonsko brodovje, ki je plulo proti jugu.

London, 24. maja. Nekatere vesti trdijo, da se Togo nahaja še vedno na višini pri Masamphe.

London, 24. maja. Iz poročil, ki prihajajo iz Mandžurije, se da sklepati, da se bližajo važni dogodki. Bliža se bitka pri Harbinu, a tudi z odločilnimi operacijami proti Vladivost. bodo Japonci v kratkem začeli. Železniško zvezo Vladivostoka s Sibirijo so Japonci na raznih mestih pretrgali ter tako Vladivostok že popolnoma odrezan.

Harkov, 24. maja. V bližini Losovaja sta trčila skupaj dva vlaka. 25 vozov je razbitih. Mnogo potnikov je mrtvih, veliko ranjenih.

Cerkveni letopis.

Marijin dom v Trstu.

Novoizvoljeni odbor je imel dne 18. t. mes. svojo prve sejo, v kateri se je tudi ustanovil. Za predsednico je izvoljena gđ. Amalija Reichmann; za podpredsednico gospa Josipa Katern, za tajnico gđ. Ivanka Gajeta in za denarničarja pred. g. Fran Guštin; za nastojnika je odbor izvolil g. Franca Kosce. — Za tem so se obravnale še razne stvari notranjega delovanja. Pri obravnavah se je pokazala popolna sleščina med odbornicami; videti je bilo da je prejšnji nesrečni prepir odстранjen, in da se vse odbornice zavzete po § 2 pravil delati za blage namene Zvezine.

Književnost in umetnost.

* **Izvestja muzejskega društva za Kranjsko.** Urejuje Anton Koblar. Letnik XV. — Sešitek 1. in 2. V Ljubljani 1905. Izdaja in zalaga „Muzejsko društvo za Kranjsko“.

Vsebinska 1. in 2. sešitka. Razprave. 1. Viktor Steska: Metelčica v šoli. 2. Dr. F. Ilešič: Dva slovenska ex jezuita (ob koncu 18. veka). 3. Viktor Steska: P. Gabriel Gruber. Mali zapiski: V. S.: Stoletnice in druge obletnice. V. S.: Nesreča pred 100 leti v Novi Stifiti na Stajerskem

Vozni red

državne železnice

veljaven od 1. maja 1905.

Odhod iz Ljubljane.

Proti Trbižu.

- Ob 12. uri 24 min. ponoči osebni vlak na Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, preko Selzthala v Ausse, Solnograd, preko Klein-Reiflinga v Steyr, Linc, preko Amstetna na Dunaj.
- Ob 7. uri 5 min. zjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontebo, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, preko Selzthala v Solnograd, preko Klein-Reiflinga v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Praga, Lipsko, preko Amstetna na Dunaj.
- Ob 11. uri 44 min. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontebo, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Solnograd, Inomost, Bregenc, Genf, Pariz, Dunaj.
- Ob 3. uri 58 min. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno preko Klein-Reiflinga v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Praga (direktni voz I. in II. razred), Lipsko, preko Amstetna na Dunaj.
- Ob 10. uri ponoči osebni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo (direktni voz I. in II. razreda.)

Proti Rudolfovom in Kočevju.

- Ob 7. uri 17 min. zjutraj osebni vlak v Rudolfovo, Stražo-Toplice, Kočevje.
- Ob 1. uri 5 min. popoldne osebni vlak v Rudolfovo, Stražo-Toplice, Kočevje.
- Ob 7. uri 8 min. zvečer osebni vlak v Rudolfovo, Kočevje.

Dohod v Ljubljano

na južni kolodvor.

Od Trbiža.

- Ob 3. uri 23 min. zjutraj osebni vlak z Dunaja preko Amstetna, Monakovega, Inomosta (direktni voz I. in II. razreda), Solnograda, Franzensfesta, Linca, Steyra, Ljubna, Celovca, Beljaka.
- Ob 7. uri 12 min. zjutraj osebni vlak iz Trbiža.
- Ob 11. uri 10 min. dopoldne osebni vlak z Dunaja, preko Amstetna, iz Prage (direktni voz I. in II. razreda), iz Karlovih varij, Heba, Marijinih varij, Plzna, Budjevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Genfa, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella a/S., Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Smohora, Pontebe.
- Ob 4. uri 29 min. popoldne osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontebe.
- Ob 8. uri 6 min. zvečer osebni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Monakovega, Pontebe, preko Selzthala, iz Solnograda in Inomosta, preko Klein-Reiflinga, iz Steyra, Linca, Budjevic, Plzna, Marijinih varij, Heba, Francovih varij, Prage, Lipskega.

Od Rudolfovega in Kočevja.

- Ob 8. uri 44 min. zjutraj osebni vlak iz Rudolfovega in Kočevja.
- Ob 2. uri 32 min. popoldne osebni vlak iz Straže, Rudolfovega, Kočevja.
- Ob 8. uri 35 min. zvečer osebni vlak iz Straže, Rudolfovega, Kočevja.

Odhod iz državnega kolodvora.

Proti Kamniku:

- Ob 7. uri 28 minut zjutraj mešanec
- „ 2. „ 05 „ popoldne „
- „ 7. „ 10 „ zvečer „
- „ 10. „ 45 „ po noči le ob nedeljah in praznikih.

Dohod na državni kolodvor. iz Kamnika.

- Ob 6. uri 49 minut zjutraj mešanec
- „ 10. „ 59 „ dopoldne „
- „ 6. „ 10 „ zvečer „
- „ 9. „ 55 „ ponoči le ob nedeljah in praznikih.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebe	Padevina v 24. urah v mm.
23 9. zveč.	727.0	+8.5	sl. svzh	dež	22.8
7. zjutr.	729.3	+7.8	sl. jvzh.	"	
2. pop.	730.3	+9.7	sl. vzjvz.	"	
Srednja včerajšnja temp. +10.8°, norm. +15.0°.					

Lepo

planinsko posestvo

z lastnim lovom, domačim mlinom ter žago blizu Šoštanja in Mozirja na Stajerskem, posebno pripravno za živinorejca, z novo zgrajenim bivališčem, hlevi in 5 malimi posebnimi majarijami se s

25 orali polja
35 „ travnikov
100 „ pašnikov
200 „ gozda

skupno ali posamezno da v najem pod ugodnimi pogoji ali pa tudi prodaja z gozdi za izsekanje ali brez njega. Pojasnila daje lastnik 970 8—3 Josip Goljevšek v Gorici.

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Književna poročila.

Jägers-Inderfuhrt, **Der Katechet.** Ausführliche Erklärung des katholischen Katechismus als praktische Anleitung zum Katechisieren. III. Band. K 6.—, — Nerlinger-Bach, **Der landwirtschaftliche Obstbau.** Allgemeine Grundzüge zu rationellem Betrieb desselben für Landwirte, Baumzüchter, Seminaristen, Obstbauschüler, Landw. Winter- und Fortbildungsschüler u. s. w. K 3.42, — Werfer, **Gottes Herrlichkeit in seinen Werken.** III. Auflage vezano K 4.—, — Werkhaupt, **Russische Chrestomathie.** Accentuirte Texte mit Wörterbuch. Vezano K 3.60, — Weidmann, **Russisches Grammatisches Wörterbuch.** (Deklination, Konjugation, Komparation und Betonung). Vezano K 1.80, — Alexejew, **Neues Lehrbuch der Russischen Sprache** mit beigefügten Sprechübungen und Lese- und Hörstücken. Nach einer praktischen Methode für den Schul-, Privat- und Selbst-Unterricht. I. Kursus. Vezano K 2.88, — (Schlüssel hiezu K 1.20), — II. Kursus Vezano K 3.60, — (Schlüssel hiezu K 1.80), — Mühlbacher, **Die literarischen Leistungen des Stiftes St. Florian** bis zur Mitte des 19. Jahrhunderts K 5.—, — Willmann, **Pädagogische Vorträge** über die Hebung der geistigen Tätigkeit durch den Unterricht. Mit einem Anhang: der subjektive und objektive Faktor des Bildungserwerbs K 2.40, — Bauer, **Mensch und Tier,** wesentlich oder nur graduell verschieden? Ein Versuch zur Beantwortung der Frage. K 2.64, — Kietz, **Die Erziehung im Elternhause.** Ein Ratgeber für gewissenhafte Eltern. Vezano K 1.20, — Feldtmann, **Der Naturfreund im Walde.** Charakterbilder aus der heimischen Tier- und Pflanzenwelt. K 5.76, — Hausjakob, **Aus dem Leben eines Vielgeprüften.** Wahrheit und Dichtung. Vezano K 1.08, — Dr. Stegenschek, **Dekanija Gornjegrajska.** S 162 slikami in tremi tablicami K 5.—, — Gorkij, **„U tamičici“** K —.60, — Sienkiewicz, **Quo vadis?** Historischer Roman. Vezano K 2.40, — Hergel, **Willensstärke und Urteilskraft.** Eine social-pädagogische Studie. Allen Erziehern, Eltern wie Lehrern zur Kenntnis, der Jugend zum Wahle! K 3.—, — **Die Arbeitervereine in Oesterreich** nach dem Stande vom 31. December 1900 samt den in diesem Stande bis Ende 1904 vorgefallenen Veränderungen. Herausgegeben vom K. K. arbeitsstatistischen Amte im Handelsministerium. I. Band. Tabellarischer Teil. K 7.—, — Bratassevic, **Lehrbuch der einfachen und doppelten Buchführung.** Systematisch entworfen für Handel und Gewerbe. K 3.40, — Friedmann-Saudig Wach, **Das Oesterreichische Recht.** Ein Hilfsbuch für praktische Juristen, Beamte, Gewerbebetreibende, Kaufleute, Haus- und Grundbesitzer usw. Enthaltend sämtliche Gesetze mit ausführlichen Erläuterungen und einem erschöpfenden Formularbuch unter Mitwirkung von hervorragenden im Dienste der Justiz und Verwaltung stehenden Fachmännern 3 zvezki v elegantnih vezavah K 50.—, — Hülsner, **Das französische Konkordat.** Ein Rückblick und ein Ausblick. (Frankfurter Zeitgemässe Broschüren. Band XXIV, Heft 7 K —.60, — Macherl, **Geschichte Oesterreichs für das Volk.** 3. Auflage. Mit zahlreichen Illustrationen. 1. Lieferung K —.50, popolno delo bo obsegalo 20 sešitkov).

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Lepo stanovanje

v solnčni legi. obstoječe iz 2 sob, kuhinje, jedilne shrambe in kabineta, ter s porabo perilnice in delom vrta,

1074 4—1

je na Dunajski cesti št. 60 takoj oddati.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjamo, da smo sklenili zaradi nedeljskega počitka imeti sledeče praznike **mesnice zaprte** in sicer:

Velikonočno nedeljo, Binkoštno nedeljo, na dan sv. Rešnjega Telesa in na Božič.

Cenjene odjemalce prosimo, da se za te praznike prejšnji dan prekrbijo z mesom.

Ker so tudi prodajalne zaprte v teh praznikih, se nadejamo, da se bodo cenjene gospodinje na to ozirale.

Spoštovanjem

Marija Hrovat, Ivan Wergles, Andrej Herman, Josip Zrimc.

Jesenice, dne 16. maja 1905.

1043 5—3

Lepo posestvo,

obstoječe iz 1 hiše s 6. sobami in vrtom, cca. 600 sežnjev², se na Javorniku,

kjer je zelo dober promet, vled odpo-tovanja **ceno prodaja.**

V istej hiši je gostilna, katera iz-toči letno 17000 l vina.

Več se poizve pri A. Sušniku, trgovcu v Ljubljani, Zaloška cesta. 1075 2—1

Kovaškega pomočnika

in enega učenca sprejme takoj v trajno delo

MATIJA PERUŠEK, kov. mojster

1073 1—1 v Višnji gori št. 75.

Trajno delo

dobi takoj dober

kamnosek.

1076 3—1

Sprejme se tudi deček za kamno-seški obrt

v brezplačen pouk; biti pa mora iz dobre, krščanske rodbine. Učna doba 3 leta.

Kje, pove upravništvo „Slovenca“.

„FLORIDAS“

najizvrstnejša voda za lase.

Ista pospešuje rast las, odstrani luskinje, utrjuje živce, zabrani izpadanje in lomljenje las.

Nobena dama naj ne zamudi poizkusiti tega sredstva.

Cena ene steklenice 2 K.

Izdovalec Paško Domianovič, frizer v Ljubljani.

Osebe, katere hočejo „Floridas“ v prodajo vzeti, dobijo rabat. 698 10—8

Potrebujem čim prej

več železniških tirov

in vagončkov.

Kdor hoče dobro prodati, oglasi naj se pri Fr. Kaudeli, stavb. mojstru

Gorjupove ulice št. 3. 1054 6—4

Mlad

1029 6—4

trgovski pomočnik

vešč v trgovini s špecijskim blagom, išče službe na deželi; vstop lahko takoj ali s prvim junijem. Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejenim poroštvom

v lastni hiši v Ljubljani v lastni hiši

na Dunajski cesti št. 18, na vogalu Dalmatinovih ulic

obrestuje hranilne vloge po

2 52—26

4 1/2 0/0

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure od 8.—12. in od 3.—4. ure popoldne.

Hranilne vloge sprejemajo se tudi po pošti in potom hranilničnega urada.

Upravno premoženje kmetske posojilnice znaša K 7,024.718.89.

Stanje hran. K 7,651.915.41. Denarni K 32,039.761.84. Stanje rez. K 120.878.15.

vlog prometa K 32,039.761.84. zaklada

Varnost hranilnih vlog je tudi zjamčena po zadrušnikih.

Poštno-hranilničnega urada št. 828.406. — Telefon št. 185

Fotografski
umetniški zavod
August Berthold
Pouzjetja se izuršujejo vsak dan
pri vsakem uremnu.

1071 8—1

23-4 761 II

Globin

je najboljša in najfinejša
čistilno sredstvo.

Hiša pekarija

v kateri se nahaja
v bližini tovarne,
se takoj proda
oziroma se tudi odda samo **pekarija**
v najem.
Več pove lastnik na Savi pri Jese-
nicah hiš. št. 77. 1024 3-3

Odlikovan
z zlato kolajno in
častno diplomom
v Parizu.

ANTON PRESKER 603 104-12

krojač v Ljubljani
Sv. Petra cesta št. 14
se priporoča preč. duhovščini
v izdelovanje vsakovrstne
duhovniške obleke
iz trpežnega in solidnega blaga
po nizkih cenah.
Opozarja na veliko svojo
zalogo
== izgotovljene obleke
posebno na haveloke v naj-
večji izbiri po najnižjih cenah.
Dobavitelj uniform avstrijskega društva železniških uradnikov.

V Zgornjih Jarsah ob kamniški že-
leznici se daje takoj v najem **tik kolo-**
dvora stoječa 1067 5-3

gostilna.
Več pove iz prijaznosti upravnistvo. 1122 100-94

Zahtevajte
brezplačno in franko
moj ilustrirani cenik z več
ko 800 podobami
ur, zlatega in sre-
brnega blaga
in godbenih reči
Hanns Konrad
tovarna za ure in izvozna trgovina
Most št. 955, Celko.
Prava amer. ur. remontir. ure s sidro,
slatim koskopf patent v trpežnem futralu
iz jelenovega usnja z eleg. verigico iz nik-
lja in priviskom, komad gld. 250.

Novo! Dunajska splošna Novo!
vzajemna družba za zavarovanje pogrebnih stroškov
zavaruje **vsote po 50, 100, 150, 200, 250, 300, 400 kron,**
katere se izplačajo v slučaju zavarovančeve smrti
v teku 24 ur
donašatelj polične knjižice. 1033 5-3
Mesečne premije so jako nizke.
Natančnejša pojasnila daje: Glavno zastopstvo za Kranjsko „Dunajske splošne vzajemne
družbe za zavarovanje pogrebnih stroškov“ v Kranju.
Podzastopniki z mesečno plačo in provizijo se iščejo za mesta z okolicami: Črnomelj, Idrija,
Kamnik, Kostanjevica, Krško, Lož, Metlika, Radoljica, Rudolfovo in Škofjaloka, kakor tudi za vse
večje občine na deželi. — **Dober in trajni postranski zaslužek** za čast. duhovščino, gg. učitelje
na deželi občinske tajnike itd.

Na tukajšnji **c. kr. umetno obrtni strokovni šoli** se bode
vršil v času
od 29. maja do 10. junija
poseben tečaj za takozvana
švicarska ažurna dela. 1028 3-3

Kurs je brezplačen in v prvi vrsti namenjen absolventinjam zavoda,
a pristopen je tudi drugim deklicam in damam, ki so nekoliko izvežbane
v vezenju.
Obiskovalkam se nudi prilika, po dovršenem kurzu dobiti stalen
zaslužek pri večji tvrdki v Ljubljani.
Oglasila sprejema podpisano ravnateljstvo vsak dan od 8. do 10. ure
zjutraj.
C. kr. ravnateljstvo umetno obrtne strokovne šole.
V Ljubljani, 16. maja 1905.

Pomladanska in jesenska doba
1905. 343 40-26
Pristno brnsko blago.
En kos Mtr. 3,10 K 7, 8, 10 iz dobre
dolg, zad. za kompl. K 12, K 14 iz boljše
obleko za gosp. (suk- K 16, K 18 iz finejše
nja, hlače, telovnik) K 21 iz najboljše
stane le
En kupon (kos) za črno salo, obleko K 20, kakor tudi
blago za povrtnike, turist. ločen, sviln. kamgarne razpo-
šilja po tovarniških cenah kot rečna in solidna znana
tovarniška zaloga za sukno
Siegel-Imhof v Brnu.
Vzorec zastoj in franko. Zajemč. pošiljatev po vzorcu.
Velike so prednosti, ki jih imajo odjemalci, ki dobivajo
blago direktno pri tej tvrdki na mestu tovarne.

Dve kočiji

lahki, na pol pokriti, in sicer ena nova in ena rab-
ljena, sta na prodaj z konjsko opravo pri
Franc Jarcu
v Medvodah. 1039 3-2

Hlodi

Nova parna žaga v Ljubljani kupuje,
začenši od 15. maja t. l. **hlode** po sledeči
ceni: I II
Hrastovih blodov od 25 cm debeline naprej K 31, 24
Bukovih " " 28 " " " " 15, 16
Jelkovih " " 24 " " " " 17, 16
Smrekovih " " 20 " " " " 18, 17
Borovčevih " " 22 " " " " 17, 16
dolgot od 2 metra naprej. Cene se razu-
mejo per kubik meter franko državni kolo-
dvor, Ljubljana. 255 c (29)
Za daljša pojasnila blagovolite se obrniti na A.
Deghenghi v Ljubljani.

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE
DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
FINE OLJNATE BARVE ZA
ŠTUDIJE DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
(PUŠICA 20 VIN.) MEČILA,
APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA
ŽGALNO SLIKANJE
VELIKO IZBIRO
LESENIH IZDELKOV
ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE IMATA
BRATA EBERL TOVARNA OLJNATIH BARV,
LAKOV IN FIRNEŽEV
MIKLOŠIČEVA CESTA 6
LJUBLJANA.
ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA. 920

TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.

Zahtevajte pri nakupu 671 60-83

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je
zajamčeno čisto
in brez vsake škodljive primesi.
Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.

Varstvena znamka.

Dobiva!
se povsod